

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імен Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни				
		ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (XIII – XVI ст.)				
		Статус дисципліни: нормативна дисципліна				
Галузь знань		01 «Освіта/ Педагогіка»				
Спеціальність		014 «Середня освіта (Географія)»				
Освітня програма		Середня освіта (Географія та Історія)				
Рівень вищої освіти		перший (бакалаврський)				
Форма навчання		денна/заочна				
Курс		II, III курс				
Семестр		4,5 семестр				
Обсяг дисципліни		Кредити	4	Години	120	
		Лекційні				30
		Практичні/семінарські				20
		Лабораторні				-
		Самостійна робота				70
Семестровий контроль		залік диф.				
Викладач		<i>Токар Наталія Миколаївна</i> , к.і.н., старший викладач кафедри історії України та всесвітньої історії				
Контактна інформація		vega0604@ukr.net				
Кафедра		кафедра історії України та всесвітньої історії				
Факультет		факультет історії, бізнес-освіти та права				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		<p>Пізньюсередньовічна доба історії України (XIII – XVI ст.) є одним з найбільш важливих і, разом з тим, доволі складних і «заполітизованих» періодів української історії. Після припинення існування Галицько-Волинської держави, яка базувалася на традиціях Київської Русі, значна частина її територій потрапила до складу сусідніх держав (Угорського королівства, Молдови). Решта українських земель опинилися у сфері геополітичних інтересів Литви, Польщі, Московського князівства та Кримського ханства. Тож завершення складного і багатокомпонентного процесу утвердження українського етносу припадає на період роздроблення України, встановлення влади іноземних держав, утвердження фактично колоніального статусу українських земель. У цей період набули нового змісту суспільно-політичні процеси, започатковані на попередніх стадіях історичного розвитку – посилення ролі окремих станів, поява нових державних інституцій. На історичній арені постали козацтво, православні церковні братства, греко-католицька (уніатська) церква.</p>				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		Курс «Історія України (XIII – XVI ст.)» всебічно висвітлює процеси, що відбувалися на українських землях в означений період: еволюцію різних форм державності, економічний уклад, зміни у соціальній структурі та особливості культурного розвитку. Головним завданням цієї дисципліни є формування національної свідомості, патріотичних почуттів, політичної культури та активної громадянської позиції майбутніх фахівців.				
Компетентності		<p>ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ФК14 - здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. ФК15 - здатність ефективно й грамотно працювати з різними</p>				

	<p>джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.</p> <p>ФК17 - здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.</p> <p>ФК18 - здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - навчитися аналізувати історичні документи, пам'ятки минулого; - творчо мислити, давати оцінки, робити самостійні висновки, давати характеристику історичному потенціалу України; - розглядати історію України в контексті європейської та світової історії. <p>ПРН8 - знає та розуміє історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.</p> <p>ПРН9 - знає та розуміє історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.</p> <p>ПРН10 - знає та розуміє історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках географії та історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.</p> <p>ПРН14 – складає різноманітні тематичні карти, застосовуючи різні графічні прийоми, аналізує інформацію за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами; застосовує ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та для вирішення задач, пов'язаних з просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС;</p> <p>ПРН20 - Уміє використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний;</p> <p>ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Теми лекцій:</p> <p>Тема 1. Галицько-Волинське князівство в XIII-XIV ст. (4 год.)</p> <p>Тема 2. Вхідження українських земель до складу Великого князівства Литовського та інших держав (2 год.)</p>

Тема 3. Політичне становище українських земель під владою Великого князівства Литовського. (2 год.)

Тема 4. Господарське життя, соціальні та етнічні процеси на українських землях в другій половині XIV - першій половині XVI ст. (2 год.)

Тема 5. Західні, південні та північно-східні українські землі під владою іноземних держав в другій половині XIV – другій половині XVI ст. (4 год.)

Тема 6. Люблінська унія. Суспільно-політичне становище українських земель у складі Речі Посполитої (4 год.)

Тема 7. Соціально-економічний розвиток України в другій половині XVI ст. (2 год.)

Тема 8. Культурно-релігійне життя на українських землях в другій половині XVI ст. (2 год.)

Тема 9. Утворення українського козацтва (2 год.)

Тема 10. Запорізька Січ як осередок української державності (4 год.)

Тема 11. Розгортання національно-визвольної боротьби в Україні. Козацькі повстання кінця XVI ст. (2 год.)

Теми семінарських занять:

Тема 1. Галицько-Волинське князівство (4 год.)

Тема 2. Українські землі під владою іноземних держав (друга половина XIV – перша половина XVI ст.) (6 год.)

Тема 3. Україна в складі Речі Посполитої (друга половина XVI ст.) (4 год.)

Тема 4. Українське козацтво. Запорізька Січ (6 год.)

Самостійна робота:

Тема 1. Галицько-Волинське князівство (10 год.)

Тема 2. Українські землі під владою іноземних держав (друга половина XIV – перша половина XVI ст.) (25 год.)

Тема 3. Україна в складі Речі Посполитої (друга половина XVI ст.) (17 год.)

Тема 4. Українське козацтво. Запорізька Січ (18 год.)

Критерії оцінювання роботи студентів

Критерії виставлення балів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на [семінарському занятті – 5 балів:](#)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує
4	студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
3	Студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, з помилками.

	<p>1-2 студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускає помилки</p> <p><i>До 2-х балів</i> виставляється студенту, який робив вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляв неточності, старанно працював впродовж заняття, залучався до колективних обговорень. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.</p> <p>Написання реферату – до 10 балів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (самостійне вивчення окремих тем і підготовка конспектів) – до 10 балів.</p> <p>Підсумковий (семестровий) контроль</p> <p>Підсумковою формою контролю з дисципліни «Історія України (XIII-XVI ст.)» є диференційований залік.</p> <p>Залік проводиться відповідно до графіку навчального процесу.</p> <p>Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю, самостійної роботи і написання реферату (за бажанням).</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Вимоги викладача</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та практичних занять. 2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. 3. Якщо студент відсутній з поважної причини, він має можливість здати виконані завдання на консультації.
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Онлайн-ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> •Бібліотека Гумер – гуманитарные науки. URL: https://www.gumer.info •Енциклопедія історії України. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=tsenzura_v_ukrajini •Історична правда. URL: https://www.istpravda.com.ua/ •Открытый текст. Электронное периодическое издание. URL: http://opentextnn.ru/news/news-archive/news-2007/vyshel-vtoroj-vypusk-knigi-cenzura-v-rossii-istorija-i-sovremennost/ •Українська бібліотечна енциклопедія. URL: https://ube.nlu.org.ua/article/Федотова%20Оксана%20Олегівна
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна література</p> <p><i>Борисенко В.</i> Курс української історії. К., 1997. 476 с.</p> <p><i>Брайчевський М.Ю.</i> Конспект історії України. К., 1993. 207 с.</p> <p><i>Ващук Д.</i> "Водле обычаю права и Статуту Земского": застосування норм Литовських статутів у повсякденній практиці (на прикладі родини Чорторийських) Україна і Велике князівство Литовське в XIV - XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі : IV Міжнар. наук. конф. Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І.Огієнка (16-19 вересня 2015 р.). Тези доповідей / Відп. ред. В.Смолій. К. : Ін-т історії України НАНУ, 2015. С.38-39.</p> <p><i>Винокур О., Трубочанінов С.</i> Давня і середньовічна історія</p>

України. К., 1996. 414 с.

Воєнна кампанія Великого князівства Литовського та Корони Польської 1524 р. на українських землях Україна в Центрально-Східній Європі (з найдавніших часів до XVIII ст.). В. 2. К., 2002. С. 200-209.

Волощук М. "Русь" в Угорському королівстві (XI - друга половина XIV ст.): суспільно-політична роль, майнові стосунки, міграції : монографія. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. 496 с.

Горобець В., Чухліб Т. Незнайомі Кліо. Таємниці, казуси і курйози української історії. Козацька доба. К.: Наукова думка, 2004. 279 с.

Гошко Т. Нариси з історії магдебурзького права в Україні XIV – поч. XVII ст. Львів, 2002. 254 с.

Груша А.И. Документальная письменность Великого Княжества Литовского (конец XIV - первая треть XVI в.) : научное издание. Минск: Беларуская навука, 2015. 465 с.

Грушевський М.С. Історія України-Руси. В 10 томах, 12 кн. К., 1991-1997.

Дорошенко Д. Нарис історії України. Т. 1-2. К., 1991.

Єфименко О. Історія України та її народу. К., 1992. 345 с.

Історія України в особах. Литовсько-польська доба. К., 1997. 317 с.

Історія України в особах. IX-XVIII ст. К., 1993. 348 с.

Історія України: нове бачення. Т.1-2. К.,1995-1996.

Історія українського козацтва: Нариси: У 2-х т. / Редкол.: В.А.Смолій (відп.ред.) та ін. 2-ге вид. К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2009.

Історія Української РСР: У 8 т., 10 кн. Т.1-3, К., 1977.

Камінський-Сулима А. Історія Речі Посполитої як історія багатьох народів, 1505–1795. Громадяни, їхня держава, суспільство, культура /Пер. з пол./ К., 2011. 378 с.

Кобилецький М. Магдебурзьке право в Україні (XIV – перша половина XIX ст.): історико-правове дослідження. Львів, 2008. 406 с.

Котляр М. Народження Русі (до постановки проблеми). Україна і Велике князівство Литовське в XIV - XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі : IV Міжнар. наук. конф. Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І.Огієнка (16-19 вересня 2015 р.). Тези доповідей / Відп. ред. В.Смолій. К. : Ін-т історії України НАНУ, 2015. С. 7-9 .

Крип'якевич І. Історія України. Львів,1992. 359 с.

Мавродин В.В. Очерки истории Левобережной Украины (с древнейших времен до второй половины XIV века) : монографія. С.-Пб.: Наука, 2002. 416 с.

Михайлюк Ю. Південна Київщина в 60-х рр. XIV - 60-х рр. XVI ст.: державне управління та громадське самоврядування : монографія. Черкаси: Вертикаль, 2011. 348 с.

Петровський В., Радченко Л., Семененко В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. Х.: ВД «ШКОЛА», 2007. 318 с.

Політична історія України / За ред. Проф. В.І.Танцюри. К.,2002. 456 с.

Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2-х томах. К.,1992.

Рибалка І. Історія України. Ч.1. Від найдавніших часів до

кінця XVIII ст. Харків, 1995. 412 с.

Терещенко Ю.І. Україна і Європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст. К., 1996. 431 с.

Україна: антологія пам'яток державотворення X - XX ст. : у 10-ти т. Т. П. Ренесанс ідеї української державності (XIV - XVI ст.) / Упоряд. В. Литвинов. К. : Основи, 2008. 616 с.

Україна і Литва в XIV – XVI століттях. : політико-правові та соціально-економічні аспекти / Відп. ред. В.А. Смолій; Авт. кол.: В.Г. Берковський, А.В. Блануца, Д.П. Ващук та ін. Луцьк : ПрАТ Волинська обл. друкарня, 2011. 256 с.

Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства. К., 1994. 319 с.

Україна: Хронологія розвитку (від Батиевої навали до Люблінської унії. Т.3. К.: КРІОН, 2009. 475 с.

Яворницький Д.І. Історія запорозьких козків: У 3-х т. К., 1990-1991.

Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероб. та розшир. К., 2005. 584 с.